

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ПО РЕЦИКЛИРАНЕ

1463 София, бул. "Витоша" 126
Тел.: 02 953 32 88; Факс: 02 953 33 87
<http://www.bar-bg.org>
e-mail: bar@bar-bg.org

Член на EUROMETREC и EuRIC

**ПОЗИЦИЯ НА БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ПО РЕЦИКЛИРАНЕ ОТНОСНО ЗАКОНОДАТЕЛЕН ПАКЕТ
ЗА КРЪГОВА ИКОНОМИКА НА ЕС**

Превръщането на отпадъците в ресурси, чрез рециклирането, осъществява връзката, въвеждаща отново рециклираните материали в производствените вериги, което от своя страна е непрекъснат процес. Българска асоциация по рециклиране (БАР) приветства по-широките перспективи, които предлага новия пакет за затваряне на цикъла и за гарантиране, че всички участници по веригите на стойността са ангажирани с кръговата икономика.

Независимо от това, рециклирания сектор призовава за мерки, насочени към постигане на по-високо ниво на амбиция и яснота, чрез които мерки да се коригират няколко ключови изменения, предложени от Европейската комисия по Рамковата директива за отпадъците (РДО). Те изясняват разпоредбите, което ще подкрепи тяхното хармонизирано прилагане и изпълнение на територията на Европейския съюз (ЕС).

Едновременно с това призоваваме за определяне на приоритетите в рамките на Плана за действие на ЕК, за да се направи същинското им очертаване. Последните събития на пазара, засягащи икономическата жизнеспособност на предприятията за рециклиране в цяла Европа демонстрират значението на приоритетното място на пазарите за рециклирани материали, за да се създадат равни условия с нови материали, което днешната линейна икономика не може да отрази.

**I. КЛЮЧОВИ КОМЕНТАРИ ПО ЗАКОНОДАТЕЛНАТА ЧАСТ ОТ ПАКЕТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
РАМКОВАТА ДИРЕКТИВА ЗА ОТПАДЪЦИТЕ (РДО).**

1. МЕТОД ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ЦЕЛИ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ

Подкрепяме ясен метод за изчисляване на ефективно измерване на постигането на цели, по хармонизиран начин в целия ЕС, като същевременно следва да се избягва зачитането на материали, които в крайна сметка се изгарят или депонират за рециклирани ресурси.

Независимо от това, Асоциацията силно се противопоставя на новия метод за изчисление на целите, който е свързан с определението за "краен процес на рециклиране". Това определение:

- Не успява да улови същността на процесите на рециклиране;
- Бърка процесите на рециклиране и производство / преработка, които са два безспорно допълващи се, но отделни процеси и стъпки в стойностните вериги, и следователно са регулирани от различни законодателства на равнище ЕС и на национално равнище, което е точно отразено в схемата на Съобщението от 2014г. "Към кръгова икономика" (COM (2014)398 final /2), както и от чл. 5 на РДО за страничните продукти, "получени в резултат на производствен процес".

Горните изводи се налагат, поради следното:

1. Определението неточно класифицира сортирането като просто "механичен" процес, докато то може да бъде механично, автоматично или ръчно, в зависимост от потока на ресурсите;
2. Така както е дефинирано към момента, изходящият материал от операцията по сортиране трябва **задължително да влезе в производствен процес, което не отговаря на действащата практика.** В зависимост от потока на ресурсите (компост, стъкло, например стъклени трошки, когато се използват за бластиране и т.н.), след сортирането, не винаги е необходимо изходният материал да влезе в производствен процес, за да бъде пуснат на пазара и да бъде свободно търгуван. По принцип в производството могат да се използват поотделно или заедно и първичните и рециклираните материали, за да се произвеждат нови полуготови продукти или стоки.

Подобна възможност (без необходимост от задължително влизане в производството) е залегнала в т. 22 от Рамковата директива за отпадъците: *"За целите на достигане до статуса на край на отпадъка, дейността по оползотворяване може да бъде сведена до проверка на отпадъците с цел удостоверяване, че те отговарят на критериите за статус на край на отпадъка."*

Предложение на БАР за коригиране на определението за "краен процес на рециклиране".

За да може да се гарантира хармонизиран и лесно осъществим метод за изчисляване на целите на територията на ЕС, определението за "краен процес на рециклиране" следва да се дефинира като:

"Последната стъпка в процеса на рециклиране, след която не е необходима последваща операция по сортиране и материалите могат ефективно да се преработват в продукти, материали или вещества".

Поставяме под съмнение въпроса за включването в определението и съответно в изпълнението на целите на **"подготовката за повторна употреба" на продукти и компоненти, които не са станали отпадък**, тъй като обръкването на отпадъците с не-отпадъци влияе негативно върху измерването на целите за рециклиране.

В допълнение, дерогацията, посочена в изменения член 11а) 3. позволява теглото на изходящия поток от всяка операция по сортиране да бъде отчетено като рециклирано, при условие, че материалът:

- а) бъде изпратен към **"краен процес на рециклиране"** и
- б) **той остава под 10% от общото тегло** – този конкретен случай трябва да се отнася **само до примесите** и да не се бърка със сортираните остатъци, които могат да надвишават тези 10%, по-специално, когато отпадъците са замърсени заради неефективно и неадекватно събиране.

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

БАР приветства по-ясното определение на "битови отпадъци". Както е споменато по предложението за изменение на РДО, потоците отпадъци от домакинствата представляват, "приблизително 7 % до 10 % от общите отпадъци, генерирани в Съюза". Независимо от това, БАР вижда необходимост за **по-ясно очертаване на предложеното определение за "битови**

отпадъци" относно "отпадъци от други източници, които са сравними като количеството с битови отпадъци", с цел:

- да се насърчи общо разбиране и прилагане във всички държави-членки;
- да се избегне припокриване с други потоци от отпадъци, по-специално, от промишлени и търговски дейности, включително от малките и средни предприятия, които в редица държави предават отпадъците си на свободния конкурентен пазар и така успяват да постигат високи цели за рециклиране.

БАР препоръчва:

- Да се изключат промишлените и търговски отпадъци, включително от малките и средни предприятия, от обхвата на определението за битови отпадъци.

Едновременно с това приветстваме уточнението в т. 6 на Директивата, че **"Определението за битови отпадъци в настоящата директива е неутрално по отношение на публичния или частния статут на оператора за управление на отпадъците"**, и приканваме Съвета и Европейския парламент, да го направи правно обвързващо, чрез включването му в законодателната част на предложението, за да гарантира, че се прилага еднакво в целия ЕС на етап изпълнение.

3. МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА РАЗШИРЕНАТА ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ (EPR схеми).

БАР подкрепя въвеждането на минимални изисквания за схемите на производителите и вносителите, включени в предложението за изменение на РДО, с което се гарантира, плавното функциониране на вътрешния пазар.

Независимо от това, рециклиращите предприятия виждат необходимост от изясняване на въпроса, свързан с:

- **Включването, в член 8а) точка 4.а. 1-во тире, на приходите от повторна употреба или продажба на вторични суровини в покриването на разходната част на финансовите вноски, плащани от производителите. Това означава, че тези разходи трябва да бъдат изключени от разходите за управление на отпадъците, които обхващат операции по разделно събиране, сортиране и обработка. Докато последните разходи са фиксирани разходи и количествено определени предварително, то приходите от повторната употреба или продажбата на вторични суровини, се определят свободно от пазара (световния). Следователно, те не могат и не трябва законово да бъдат определяни количествено предварително за целите на тяхното отразяване във финансовите вноски на производителите, за да се предотврати възникването на нови източници на нарушаването на конкуренцията, по силата на законодателството и дори евентуално създаване на бъдещи картели.**

Важно е да се има предвид, че отговорността на производителите налага задължение те да се погрижат за коригирането на недостатъците на пазара, свързани с обратното приемане, обработката и дизайна на продуктите, пуснати на пазара, за да се поощри ефективното управление на ресурсите. Възприемането от обществото, че отпадъците са ресурс, който има положителна стойност, в съчетание с ефективно разделно събиране, позволява ефективно и конкурентно

събиране и рециклиране, извън системите за отговорност на производителя, чрез рециклиране от фирми, които отговарят или дори надвишават европейските и национални цели.

4. Изместване на третирането нагоре в йерархията на отпадъците

Необходими са законодателни мерки за подпомагане на пълното прилагане на йерархията на отпадъците. БАР призовава за включването в предложението за изменение на РДО на изрично задължение за сортиране на отпадъка преди предаването му за оползотворяване на енергия или депониране, както вече е направено в някои държави-членки, с цел да се избегне превръщането на рециклируеми отпадъци в енергия и да се гарантира, че само не- рециклируеми отпадъци се изгарят или депонират.

5. Критерий за край на отпадъка (КНО) на европейско ниво

Общоевропейски критерии за потоците, за които са поставени цели, са от съществено значение за доброто функциониране на вътрешния пазар за управление на отпадъците и рециклирането, по-специално по отношение на по-новите потоци. Пакетът трябва да се засили и да не отслабват хармонизираните критерии за КНО в целия ЕС.

II. КЛЮЧОВИ КОМЕНТАРИ НА БАР ПО ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ЕК ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА.

Актуалните ниски състояния на пазарите на суровини засягат предимно рециклираните материали, което доказва необходимостта да се изравняват условията им с първичните материали и така да се стимулират рециклиращите пазари. Сред многобройните елементи на Плана за действие, БАР предлага да се даде приоритет на някои от тях, които имат пряко въздействие върху предприятията за рециклиране и да се превърнат в конкретни и незабавни действия.

а) Изравняване на условията на рециклираните с условията на първичните материали

Първичните и рециклираните материали се състезават, но същевременно имат много различни структури на разходите и въздействие върху околната среда. Нетните ползи от рециклираните материали за околната среда не са оценени от пазарите. БАР призовава за мерки за коригиране на нарушенията на пазара и стимулиране на използването на рециклирани материали както следва:

- Залените обществените поръчки на задължителна основа (а не на "доброволна") да гарантират, че общественият сектор подкрепя прехода към кръгова икономика чрез критерии, отчитащи повторната използваемост и рециклируемостта на продуктите, които се закупуват;
- Намалено ДДС за рециклирани материали, за да се отчетат екологичните ползи от рециклираните материали – напр. по отношение на CO₂ / енергийни спестявания- което ще бъде от полза за цялата верига на стойността до крайния продукт.
- Да коригира регулаторните изкривявания, вградени в законодателството на ЕС, които налагат по-високи разходи за потребителите надолу по веригата на вторични суровини, тъй като това все още е факт напр. за рециклиращите съоръжения, използващи стоманен скрап.

БАР призовава за включване в член 4, ал. 3 от предложението за изменение на РДО на списък на "подходящи икономически инструменти за поощряване „йерархията на отпадъците", включително намаляване на ДДС за рециклирани материали, отразявайки огледално подобни разпоредби в Директива 2012/27/ ЕС за енергийната ефективност.

б) Подобряване на взаимодействието между европейското законодателство за отпадъци и законодателството за химикалите

Необходими са усилия за справяне с практическите предизвикателства, произтичащи от материалните потоци в кръговата икономика чрез оптимизиране на изискванията, произтичащи от различните законодателства.

в) Кръгово мислене в етапа на проектиране – въвеждане на изисквания за екодизайн, подкрепящи рециклирането.